

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियानांतर्गत कार्यक्रमांसाठी आदिवासी उपयोजनेकरीता (TSP) सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षातील तरतुदीतून केंद्र हिश्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०८७४७ अंतर्गत रु.२४६.०० लक्ष व राज्य हिश्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०८६३ अंतर्गत रु.१६४.०० लक्ष इतका निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बियुडी-१३२१/प्र.क्र.२०/२१/आरोग्य-७
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९.
दिनांक : २० जानेवारी, २०२२.

वाचा :-

- १) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४.०६.२०२१.
- २) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दिनांक १४.१०.२०२१.
- ३) संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे क्र. राआसोम/ एफएमजी/ कें.रा.हि/१०९५२-९५९/२०२१-२२, दिनांक ०३.१२.२०२१.
- ४) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.बीयुडी-२०२१/प्र.क्र.०५/कार्यासन-६, दिनांक १७.०९.२०२२.

प्रस्तावना :-

ग्रामीण जनतेस सहजसाध्य, परवडण्याजोगी, कार्यक्षम, उत्तरायी आणि विश्वासार्ह, सर्व प्रकारच्या गरजूना आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने केंद्र शासनाने संपूर्ण देशात एप्रिल २००५ पासून राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान सुरु केले. आरोग्यावर परिणाम करणाऱ्या महत्वाच्या घटकांचा (उदा. आहार, परिसर, स्वच्छता, सुरक्षित पाणी पुरवठा, महिला व बालविकास इ.) या अभियानामध्ये एकत्रितपणे विचार करण्यात आलेला आहे. सन २०१३-१४ या वर्षापासून केंद्र शासनाने उपरोक्त आरोग्य विषयक कार्यक्रम शहरी भागात सुध्दा राबविण्याचा निर्णय घेतला असून शहरी भागात हा कार्यक्रम "राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान" या नावाने राबविण्यात येत आहे. सदर अभियानाकरिता केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा यांचे प्रमाण ६०:४० असे आहे. राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियानाकरिता आदिवासी उपयोजनेसाठी (TSP) निधी सन २०२१-२२ च्या मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून २०२१-२२ मधील केंद्र व राज्य हिस्सा राज्य आरोग्य सोसायटीस उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. प्रस्तुत प्रकरणी आता पर्यंत वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानाचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	शासन निर्णय क्रमांक व दिनांक	सन २०२१-२२ ची अर्थसंकल्पीय + पुरक मागणीद्वारे तरतूद ६०% केंद्र हिस्सा	वितरीत केंद्र हिस्सा	सन २०२१-२२ ची अर्थसंकल्पीय तरतूद ४०%राज्य हिस्सा	वितरीत राज्य हिस्सा
A	शा.नि.क्र. बियुडी १३२१/प्र.क्र.२० /२१ / आ७-, दि.०६.१०.२०२१	२१४८.९६	७२२.००	१०१०.९५	४८१.३३
B	एकूण वितरीत अनुदान :-:		७२२.००		४८१.३३
C	वितरणासाठी उपलब्ध तरतूद		१४२६.९६		५२९.६२

शासन निर्णय :-

उपरोक्त वाचा मधील क्र. ३ येथील पत्रान्वये संचालक, वित व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी २०२१-२२ मधील केंद्र व राज्य हिस्सा अनुक्रमे रु.२४६.०० लक्ष व रु.१६४.०० लक्ष एवढा निधी सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून वितरित करण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर केला होता. त्यास अनुसरुन उपरोक्त वाचा अ.क्र. ४ च्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी विकास विभागाने सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून केंद्र हिश्याचे २२१०८७४७ या लेखाशिर्षाखाली रु.२४६.०० लक्ष व राज्य हिश्याचे २२१०८६३ या लेखाशिर्षाखाली रु.१६४.०० लक्ष इतका निधी सार्वजनिक आरोग्य विभागास अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) उपलब्ध करून देण्यास मंजूरी दिली आहे. त्यानुषंगाने २२१०८७४७ या लेखाशिर्षाखाली रु.२४६.०० लक्ष व २२१०८६३ या लेखाशिर्षाखाली रु.१६४.०० लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधी वितरणाचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे:-

(रु. लाखात)

अ.क्र.	तपशील	सन २०२१-२२ ची मुळ व पुरक अर्थसंकल्पीय तरतूद	मागणी रक्कम (६०% केंद्र हिस्सा / ४०% राज्य हिस्सा)
१	मागणी क्र. टी-५, २२१० - वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०१ नागरी आरोग्य सेवा - विषमचिकित्सा, ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१) (०३) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान (केंद्र हिस्सा ६० %) (कार्यक्रम) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (२२१०८७४७)	२१४८.९६	२४६.००

अ.क्र.	तपशील	सन २०२१-२२ ची मुळ व पुरक अर्थसंकल्पीय तरतूद	मागणी रक्कम (६०% केंद्र हिस्सा / ४०% राज्य हिस्सा)
२	मागणी क्र. टी-५, २२१० - वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, (०१) नागरी आरोग्य सेवा - विषमचिकित्सा, ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाति क्षेत्र उपयोजना, (०१) (०४) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान (राज्य हिस्सा ४० %) (कार्यक्रम) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (२२१०F८६३)	१०१०.९५	१६४.००

२. सदरचा खर्च वर तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे संबंधित लेखाशिर्षाखालील सन २०२१-२२ च्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा व त्या लेखाशिर्षाखाली खर्ची दाखविण्यात यावा.

३. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय , मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त, आरोग्य सेवा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आरोग्य सोसायटी, मुंबई यांच्याकडे सुपुर्द करावी. यासाठी सहसंचालक (अ. व प्र.), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. वित्त विभागाच्या दिनांक २४.०६.२०२१ व १४.१०.२०२१ च्या शासन परिपत्रकासोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.१ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक २४.०६.२०२१ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आरोग्य सोसायटीच्या लेखापरिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप घेतलेले नाहीत. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे. सदर प्रस्तावात वस्तू खरेदी प्रस्ताव तसेच, भांडवली वस्तू खरेदीचा समावेश नाही. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशिर्षाखाली एक वर्ष जूने संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक २४.०६.२०२१ व १४.१०.२०२१ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे /अटी व शर्तीचे पालन करून त्यासंदर्भात आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या बाबी स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आरोग्य

सोसायटीस अथवा सदरहू निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात येणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहील.

५. सदरचे अनुदान सर्वांचे असून वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/ प्र.क्र.८५/ २०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच युढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.

६. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

७. तसेच आदिवासी विकास विभागाच्या संदर्भाधीन क्र. ४ च्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. २ ते ५ मधील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

८. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारीक संदर्भ क्रमांक. ११४२/व्यय-१४, दिनांक ०४.०९.२०२२ व आदिवासी विकास विभाग अनौ.सं.क्र.१४/का-६, दिनांक १३.०९.२०२२ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्र. २०२२०१०७१३३९०३४२१७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. ल. लहाने)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे .
६. सहाय्यक संचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे

७. प्रशासकीय अधिकारी (आहरण व संवितरण अधिकारी), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
९. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१०. आदिवासी विकास विभाग(का-६), मंत्रालय, मुंबई.
११. वित्त विभाग (व्यय-१४/ अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
१२. कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग .
१३. निवडनस्ती (आरोग्य-७) .